

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

02 डिसेंबर 2023

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

16 वे वित्त पॅनेल

Fresh formulation

The 16th Finance Commission will have time until Oct. 31 2025, to recommend the tax sharing math between Centre and States

Panel will also prescribe measures to augment Consolidated Fund of a State to supplement resources of panchayats, local bodies

An Advance Cell was set up in the Finance Ministry last November to oversee preliminary work

Panel may review existing arrangements on financing Disaster Management initiatives

संदर्भ:

- केंद्रीय मंत्रिमंडळाने सोळाव्या वित्त आयोगासाठी संदर्भ अटींना (टीओआर) मंजूरी दिली.

महत्त्वाचे मुद्दे

- हा आयोग 1 एप्रिल 2026 पासून सुरू होणाऱ्या पाच वर्षांसाठी केंद्र सरकार आणि राज्यांमध्ये पैसे कसे वाटून घ्यायचे हे सुचवेल.
- आयोगाने 31 ऑक्टोबर 2025 पर्यंत आपल्या शिफारशी पूर्ण कराव्यात अशी सरकारची इच्छा आहे.
- केंद्र सरकार आणि राज्यांमध्ये करांची विभागणी कशी कराव्याची आणि हा वाटा राज्यांमध्ये कसा वाटायचा यावर मुख्य भर आहे.
- राज्य वित्त आयोगाच्या शिफारशींवर आधारित स्थानिक स्वराज्य संस्थांना पाठिंबा देण्यासाठी राज्यांच्या निधीमध्ये पैसे जोडण्याचे मार्गही आयोग सुचवेल.
- टीओआरमध्ये भारताच्या एकत्रित निधीतून राज्यांना पैसे देण्याच्या तत्वांची शिफारस करणे आणि आपत्ती व्यवस्थापन उपक्रमांना वित्तपुरवठा कसा कराव्याचा याचे पुनरावलोकन करणे समाविष्ट आहे.

श्रीलंकेचा कर्ज उपचार करार

संदर्भ:

- श्रीलंकेचा भारत आणि पॅरिस क्लबच्या कर्जदारांसोबत (जपानसह) कर्ज उपचार योजनेवर तात्पुरता करार आहे.
- आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीच्या (IMF) \$3-अब्ज रिकव्हरी पॅकेजच्या पुढील भागामध्ये प्रवेश करण्यासाठी श्रीलंकेला मदत करणे हे या योजनेचे उद्दिष्ट आहे.

कर्जाची पार्श्वभूमी:

- आर्थिक संकटाचा सामना करत असलेल्या श्रीलंकेने गेल्या वर्षी जवळपास \$51 अब्ज डॉलरचे विदेशी कर्ज चुकवले.
- आयएमएफच्या सहाय्याने देशाच्या आर्थिक पुनरुत्थानासाठी सर्वसमावेशक कर्ज पुनर्गठन महत्त्वपूर्ण आहे.

अधिकृत कर्जदार समिती (OCC):

- कर्ज उपचारासाठी श्रीलंकेच्या विनंतीला प्रतिसाद म्हणून भारत, जपान आणि फ्रान्स यांच्या सह-अध्यक्ष OCC ची स्थापना करण्यात आली.
- ओसीसी आणि श्रीलंका यांनी श्रीलंका आणि IMF यांच्यातील विस्तारित निधी सुविधा (EFF) व्यवस्थेशी सुसंगत कर्ज उपचाराच्या मुख्य मापदंडांवर सहमती दर्शविली.

चीनची स्थिती:

- चीन, श्रीलंकेचा सर्वात मोठा द्विपक्षीय कर्जदार, OCC मध्ये सामील झाला नाही परंतु निरीक्षक म्हणून बैठकांना उपस्थित राहतो.
- चीनने कर्ज पुनर्गठन प्रक्रियेत सहकार्याचे आश्वासन दिले आहे आणि श्रीलंकेने पारदर्शक सहभागाचे आश्वासन दिले आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

आदिवासी कल्याणासाठी 24,104 कोटी रुपयांच्या खर्चाला मंत्रिमंडळाने मंजूरी दिली

संदर्भ

- केंद्रीय मंत्रिमंडळाने विशेषतः असुरक्षित आदिवासी गटांसाठी (PVTG) विशेष विकास अभियानाला मंजूरी दिली.
- या मिशनसाठी तीन वर्षांच्या कालावधीत एकूण ₹24,104 कोटींहून अधिक वाटप केले जाईल, ज्यामध्ये केंद्र सरकारकडून ₹15,336 कोटी आणि संबंधित राज्य सरकारांकडून ₹8,768 कोटी देण्यात येतील.

PM जनजाती आदिवासी न्याय महाअभियान (PM-JANMAN):

- पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी सुरू केलेल्या या उपक्रमाचे उद्दिष्ट 75 मान्यताप्राप्त विशेषतः असुरक्षित आदिवासी गटांसाठी सामाजिक-आर्थिक परिस्थिती सुधारण्याचे आहे.

फोकस क्षेत्रे (11 हस्तक्षेप):

- 4.9 लाख पक्की घरे बांधा.
- 8,000 किमी जोडणारे रस्ते टाका.
- 22,000 हून अधिक गावांमधील सर्व घरांना पाईपद्वारे पाणी उपलब्ध करा.
- विशेषतः असुरक्षित आदिवासी गटांच्या 2,500 गावांमध्ये सामुदायिक पाण्याच्या पाइपलाइन बसवा.
- 2,500 अंगणवाडी केंद्रे बांधा.
- 1,000 फिरती वैद्यकीय युनिट (प्रति जिल्हा 10) स्थापित करा.
- ३ हजार गावांमध्ये मोबाईल टॉवर बसवा.
- वन उत्पादनांच्या विक्रीसाठी 500 वन धन विकास केंद्रे स्थापन करा.

याबद्दल वाचा:

- PVTG आणि त्यांचे भारतातील विविध भागांमध्ये अस्तित्व

महिला स्वयं-सहायता गटांसाठी शासनाचा पुढाकार

संदर्भ:

- शेतकऱ्यांना भाड्याने देण्यासाठी 15,000 महिला स्वयं-सहायता गटांना (SHGs) ड्रोन देण्याची सरकारची योजना आहे.
- महत्त्वाचे मुद्दे:
- दीनदयाल अंत्योदय योजने**तर्गत 89 लाखांमधून निवडलेल्या महिला बचत गटांना ड्रोन खर्चासाठी 80% आर्थिक मदत मिळेल, एकूण ₹8 लाखांपर्यंत.
- पिकांना **नॅनो खते** आणि कीटकनाशके वापरण्यासाठी शेतकरी ड्रोनचा वापर करतील.
- या योजनेचे **2024-25 या वर्षासाठी 1,261 कोटी** रुपयांचे बजेट आहे.
- SHG सदस्यांना 15 दिवसांचे प्रशिक्षण दिले जाईल, ज्यात ड्रोन पायलट प्रशिक्षण आणि कृषी अनुप्रयोग प्रशिक्षण यांचा समावेश आहे, ज्यामुळे त्यांना वार्षिक ₹1 लाख अतिरिक्त उत्पन्न मिळविण्यात मदत होईल.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

प्रधानमंत्री गरीब कल्याण अन्न योजना

संदर्भ:

- पंतप्रधान मोदींनी मोफत अन्नधान्य योजनेला पाच वर्षांची मुदतवाढ देण्याची घोषणा केली.
- केंद्रीय मंत्रिमंडळाने बुधवारी 1 जानेवारीपासून या मुदतवाढीला औपचारिक मान्यता दिली.
- मुळात ही योजना 31 डिसेंबरला संपणार होती.

योजनेची पार्श्वभूमी:

- प्रधानमंत्री गरीब कल्याण अन्न योजना मार्च 2020 मध्ये कोविड-19 महामारी दरम्यान सुरू झाली आणि डिसेंबर 2022 मध्ये संपली.
- 1 जानेवारी 2023 पासून, अंत्योदय अन्न योजना (AAY) आणि प्राधान्य कुटुंब यासारख्या इतर योजना एका वर्षासाठी आत्मसात केल्या.
- AAY कार्डधारकांना मासिक 35 किलो अन्नधान्य मिळते, तर इतर लाभार्थींना मासिक 5 किलो धान्य मिळते.

महत्त्व आणि उद्दिष्टे:

- या निर्णयाचे ऐतिहासिक मानले जाते आणि मोठ्या लोकसंख्येसाठी अन्न आणि पोषण सुरक्षित करण्याचे उद्दिष्ट आहे.
- हे "अमृत काल" दरम्यान एक महत्वाकांक्षी आणि विकसित भारत निर्माण करण्याच्या ध्येयाशी संरेखित आहे.

राष्ट्रव्यापी अंमलबजावणी:

- ही योजना पाच लाखांहून अधिक रास्त भाव दुकानांच्या नेटवर्कद्वारे सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये मोफत अन्नधान्याचा एकसमान वितरण सुनिश्चित करते.
- वन नेशन वन रेशन कार्ड उपक्रमांतर्गत लाभार्थींना देशातील कोणत्याही रास्त भाव दुकानातून मोफत अन्नधान्य गोळा करण्याची परवानगी देऊन ते जीवन सुलभतेला प्रोत्साहन देते.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.